

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI¹⁾**

z dnia 2010 r.

**w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania
wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub
urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest²⁾**

Na podstawie art. 163 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wymagania w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest;
- 2) wymagania w zakresie wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest, zwanych dalej „instalacjami lub urządzeniami zawierającymi azbest”;
- 3) wymagania w zakresie przemieszczania odpadów zawierających azbest;
- 4) sposób oznaczania miejsc, pomieszczeń, instalacji lub urządzeń zawierających azbest;
- 5) sposób inwentaryzowania wyrobów zawierających azbest w miejscach ich wykorzystywania;
- 6) terminy przedkładania odpowiednio marszałkowi województwa albo wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta informacji o:
 - a) rodzaju, ilości i miejscach występowania wykorzystywanych wyrobów zawierających azbest,
 - b) instalacjach lub urządzeniach zawierających azbest,
 - c) przewidywanym terminie usunięcia wyrobów zawierających azbest;

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 216, poz. 1593).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

– dyrektywy Rady 87/217/EWG z dnia 19 marca 1987 r. w sprawie ograniczenia zanieczyszczenia środowiska azbestem i zapobiegania temu zanieczyszczeniu (Dz. Urz. WE L 85 z 28.03.1987, str. 40, z późn. zm.; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 8, str. 269),

– dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/148/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy (Dz. Urz. UE L 330 z 16.12.2009, str. 28).

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 111, poz. 708, Nr 138, poz. 865, Nr 154, poz. 958, Nr 171, poz. 1056, Nr 199, poz. 1227, Nr 223, poz. 1464 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Nr 20, poz. 106, Nr 79, poz. 666, Nr 130, poz. 1070 i Nr 215, poz. 1664 oraz z 2010 r. Nr 21, poz. 104, Nr 28, poz. 145, Nr 40, poz. 227 i Nr 76, poz. 489.

- 7) formę i układ przedkładanych informacji, o których mowa w pkt 6;
- 8) terminy, w których powinny być oczyszczone instalacje lub urządzenia zawierające azbest.

§ 2. 1. Przy wykorzystywaniu wyrobów zawierających azbest należy uwzględniać wyniki przeprowadzonych kontroli oraz oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest.

2. Wyroby zawierające azbest wykorzystuje się w sposób niestwarzający zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi w terminie do dnia 31 grudnia 2032 r.

§ 3. Instalacje lub urządzenia zawierające azbest oczyszcza się przez usunięcie wyrobów zawierających azbest lub ich wymianę na bezazbestowe w sposób niestwarzający zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi w terminie do dnia 31 grudnia 2032 r.

§ 4. 1. Dla każdego pomieszczenia, w którym znajdują się instalacje lub urządzenia zawierające azbest, sporządza się coroczny plan kontroli jakości powietrza obejmujący pomiary stężenia pyłów zawierających azbest.

2. W przypadku przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia pyłów zawierających azbest w środowisku pracy, stwierdzonego w wyniku realizacji corocznego planu kontroli jakości powietrza, podejmuje się niezwłocznie działania, o których mowa w § 5, w celu ograniczenia stężenia pyłów zawierających azbest do wartości poniżej wartości dopuszczalnej.

3. Niedopuszczalne jest dalsze wykorzystanie instalacji lub urządzenia zawierającego azbest oraz pomieszczenia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli cel działań, o których mowa w § 5, nie zostanie osiągnięty.

§5. 1. Szczegółowe wymagania techniczne w zakresie oczyszczania pomieszczeń, w których znajdują się instalacje lub urządzenia zawierające azbest, określa projekt techniczny usuwania lub wymiany wyrobów zawierających azbest na wyroby bezazbestowe wraz z harmonogramem prac, sporządzony na koszt wykorzystującego instalację lub urządzenie.

2. Projekt i harmonogram, o których mowa w ust. 1, sporządza się przed każdym oczyszczaniem instalacji lub urządzenia zawierającego azbest.

3. Projekt i harmonogram, o których mowa w ust. 1, uwzględniają w szczególności wykonanie pomiarów stężenia pyłów zawierających azbest w środowisku pracy, przed wykonaniem i po wykonaniu prac. Dodatkowy pomiar stężenia pyłów zawierających azbest przed wykonaniem prac nie jest wymagany, o ile aktualne są pozytywne wyniki pomiarów wynikające z corocznego planu kontroli jakości powietrza.

4. Przed przystąpieniem do oczyszczania pomieszczeń, o których mowa w ust. 1, należy obniżyć stężenie pyłu azbestu w powietrzu poniżej wartości dopuszczalnej określonej w przepisach w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

5. Wykorzystywanie instalacji, urządzenia lub pomieszczenia po ich oczyszczeniu możliwe jest pod warunkiem stwierdzenia nieprzekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia pyłów zawierających azbest w środowisku pracy.

§ 6. 1. Drogię utwardzoną odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.⁴⁾), po trwałym zabezpieczeniu przed emisją włókien azbestu, zwaną dalej „drogą zabezpieczoną”, wykorzystuje się bez ograniczeń czasowych, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Dla drogi zabezpieczonej jej zarządca sporządza roczny plan kontroli nawierzchni i pobocza, uwzględniający natężenie ruchu, stopień narażenia na ruchy masowe ziemi oraz inne zjawiska mogące spowodować uszkodzenie nawierzchni, podbudowy i struktury drogi zabezpieczonej.

3. W przypadku naruszenia nawierzchni drogi zabezpieczonej i jej pobocza, stwierdzonego w wyniku kontroli doraźnej lub realizacji planu kontroli, dalsze wykorzystywanie drogi jest możliwe po przeprowadzeniu działań skutecznie zabezpieczających przed emisją włókien azbestu.

§ 7. 1. Rury azbestowo-cementowe i elementy wyłączonych z użytkowania instalacji ciepłowniczych, wodociągowych, kanalizacyjnych i elektroenergetycznych podziemnych zawierających rury azbestowo-cementowe, zainstalowane przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, zwane dalej „rurami azbestowo-cementowymi”, pozostawia się w ziemi bez ograniczeń czasowych, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Rury azbestowo-cementowe mogą być pozostawione w ziemi w przypadku, gdy ich usytuowanie nie naraża na kontakt z azbestem przy czynnościach obsługowych użytkowanych instalacji infrastrukturalnych, w szczególności gdy rury azbestowo-cementowe są położone poniżej użytkowanych instalacji.

3. Pozostawienie w ziemi, w przypadku spełnienia warunków określonych w ust. 1, rur azbestowo-cementowych wymaga oczyszczenia z wyrobów zawierających azbest miejsc usytuowania studzienek rewizyjnych i innych elementów infrastruktury, gdzie jest możliwy kontakt człowieka z wyrobami zawierającymi azbest.

§ 8. 1. Instalacje lub urządzenia zawierające azbest oraz użytkowane bez zabezpieczenia drogi i pozostawione w ziemi wyłączone z użytkowania rury azbestowo-cementowe należy oznakować.

2. W przypadku braku możliwości trwałego umieszczenia oznakowania na instalacji lub urządzeniu zawierającym azbest oznakowanie umieszcza się w widocznym miejscu w każdym pomieszczeniu, w którym taka instalacja lub urządzenie się znajdują, dodając ostrzeżenie „Pomieszczenie zawiera azbest”.

3. Oznakowanie rur azbestowo-cementowych umieszcza się na stałych elementach nadpoziomowych instalacji.

4. Drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu, podlegają oznakowaniu na elementach pionowych na całym odcinku drogi, po każdym skrzyżowaniu z inną drogą.

5. Drogi zabezpieczone nie podlegają oznakowaniu po potwierdzeniu braku emisji włókien azbestu z odpadów zawierających azbest wykorzystanych do utwardzenia drogi zabezpieczonej.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 120, poz. 1252 i Nr 210, poz. 2135, z 2005 r. Nr 10, poz. 72 oraz z 2009 r. Nr 20, poz. 106.

6. Wzór oznakowania instalacji lub urządzeń zawierających azbest oraz rur azbestowo-cementowych określa załącznik nr 1 do rozporządzenia. Wzór oznakowania dróg, o których mowa w ust. 4, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 9. Przemieszczanie odpadów zawierających azbest, wytworzonych w wyniku usuwania wyrobów zawierających azbest, powinno odbywać się na zasadach określonych przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.⁵⁾).

§ 10. 1. Wyroby zawierające azbest, instalacje lub urządzenia zawierające azbest, drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest, rury azbestowo-cementowe oraz usunięte wyroby zawierające azbest inwentaryzuje się poprzez sporządzenie spisu z natury.

2. Wykorzystujący wyroby zawierające azbest ujmuje wynik inwentaryzacji w „Informacji o wyrobach zawierających azbest” stanowiącej załącznik nr 3 do rozporządzenia i przedkłada ją corocznie w terminie do dnia 31 stycznia właściwemu marszałkowi województwa.

3. Osoba fizyczna niebędąca przedsiębiorcą przedkłada informację, o której mowa w ust. 2, odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

4. Informację, o której mowa w ust. 2, sporządza się w dwóch egzemplarzach:

- 1) jeden egzemplarz przedkłada się w formie pisemnej właściwemu organowi;
- 2) drugi egzemplarz przechowuje się przez okres jednego roku, do czasu sporządzenia następnej informacji.

§ 11. Informacja o rozmieszczeniu dróg zabezpieczonych oraz dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczonych trwale przed emisją włókien azbestu na terenie danej gminy oraz o potwierdzeniu braku emisji włókien azbestu z odpadów zawierających azbest wykorzystanych do utwardzenia danej drogi powinna być ogólnie dostępna w urzędzie gminy oraz na stronie internetowej urzędu.

§ 12. Miejsca występowania instalacji lub urządzeń zawierających azbest, rur azbestowo-cementowych, dróg zabezpieczonych oraz dróg, o których mowa w § 8 ust. 4, zaznacza się w planach sytuacyjnych oraz w dokumentacji technicznej.

§ 13. Traci moc rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876 oraz z 2008 r. Nr 200, poz. 1235).

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 88, poz. 587, z 2008 r. Nr 138, poz. 865, Nr 199, poz. 1227 i Nr 223, poz. 1464, z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 79, poz. 666 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 145.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Gospodarki

W porozumieniu:

Minister Środowiska

Minister Infrastruktury

Minister Zdrowia

Załączniki do rozporządzenia
Ministra Gospodarki
z dnia
(poz.)

Załącznik nr 1

**WZÓR
OZNAKOWANIA
INSTALACJI LUB URZĄDZEŃ ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
ORAZ RUR AZBESTOWO-CEMENTOWYCH**

Pomieszczenie zawiera azbest*

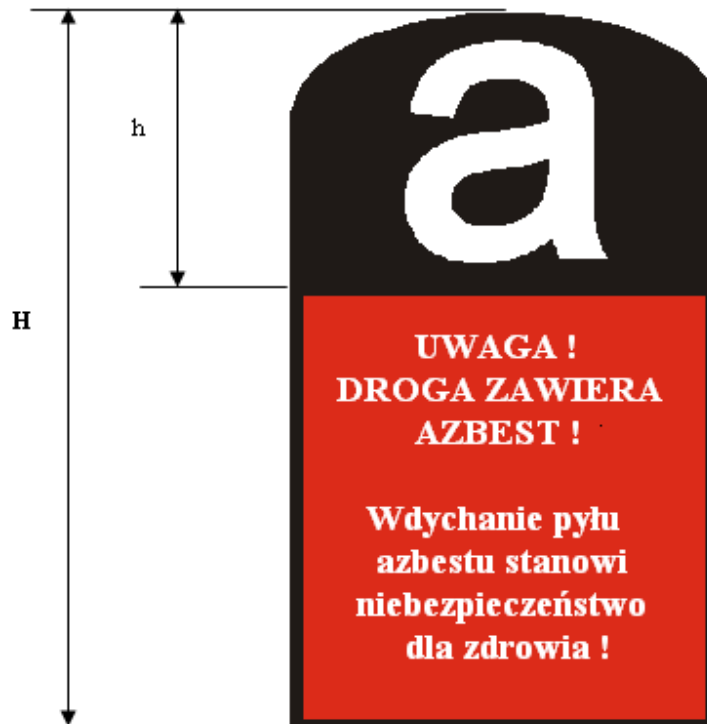

* Tylko w przypadku oznakowania pomieszczenia w związku z brakiem możliwości trwałego umieszczenia oznakowania na instalacji lub urządzeniu zawierającym azbest.

Wszystkie instalacje lub urządzenia zawierające azbest oraz rury azbestowo-cementowe powinny być oznakowane w następujący sposób:

- 1) oznakowanie zgodne z podanym wzorem powinno mieć wymiary: co najmniej 5 cm wysokości (H) i $\frac{1}{2}$ H szerokości;
- 2) oznakowanie powinno składać się z:
 - a) części górnej ($h = 40\% H$) zawierającej literę „a” w białym kolorze na czarnym tle,
 - b) części dolnej ($60\% H$) zawierającej standardowy napis w białym lub czarnym kolorze na czerwonym tle; napis powinien być wyraźnie czytelny;
- 3) jeżeli wyrób zawiera krokidolit, standardowo stosowany zwrot „zawiera azbest” powinien być zastąpiony zwrotem „zawiera krokidolit/azbest niebieski”.

**WZÓR
OZNAKOWANIA
DRÓG UTWARDZONYCH ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST PRZED
WEJŚCIEM W ŻYCIE USTAWY Z DNIA 19 CZERWCA 1997 R. O ZAKAZIE
STOSOWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST, ALE
NIEZABEZPIECZONYCH TRWALE PRZED EMISJĄ WŁÓKIEN AZBESTU**

Wszystkie drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu, powinny być oznakowane w następujący sposób:

- 1) oznakowanie zgodne z podanym wzorem powinno mieć wymiary: co najmniej 30 cm wysokości (H) i ½ H szerokości;
- 2) oznakowanie powinno składać się z:
 - a) części górnej ($h = 40 \% H$) zawierającej literę „a” w białym kolorze na czarnym tle,
 - b) części dolnej ($60 \% H$) zawierającej standardowy napis w białym lub czarnym kolorze na czerwonym tle; napis powinien być wyraźnie czytelny.

WZÓR

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾

1. Nazwa miejsca/urządzenia/instalacji, adres²⁾:
.....
.....
2. Wykorzystujący wyroby zawierające azbest – imię i nazwisko lub nazwa i adres:
.....
.....
3. Rodzaj zabudowy³⁾:
4. Numer działki ewidencyjnej⁴⁾:
5. Numer obrębu ewidencyjnego⁴⁾:
6. Nazwa, rodzaj wyrobu⁵⁾:
7. Ilość posiadanych wyrobów⁶⁾:
8. Stopień pilności⁷⁾:
9. Zaznaczenie miejsca występowania wyrobów:⁸⁾
 - a) nazwa i numer dokumentu:
 - b) data ostatniej aktualizacji:
10. Przewidywany termin usunięcia wyrobów:
11. Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia⁶⁾:
.....

.....
(podpis)

Data

- 1) Za wyrób zawierający azbest uznaje się każdy wyrób zawierający wagowo 0,1 % lub więcej azbestu.
- 2) Adres faktycznego miejsca występowania azbestu należy uzupełnić w następującym formacie: województwo, powiat, gmina, miejscowość, ulica, numer nieruchomości.
- 3) Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, budynek mieszkalno-gospodarczy, inny.
- 4) Należy podać numer działki ewidencyjnej i numer obrębu ewidencyjnego faktycznego miejsca występowania azbestu.
- 5) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
 - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
 - płyty faliste azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie,
 - rury i złącza azbestowo-cementowe,
 - rury i złącza azbestowo-cementowe pozostawione w ziemi,
 - izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
 - wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
 - przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
 - szczeliwa azbestowe,
 - taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
 - wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
 - papier, tektura,
 - drogi zabezpieczone (drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, po trwałym zabezpieczeniu przed emisją włókien azbestu),
 - drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu,
 - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura; podać jakie.
- 6) Ilość wyrobów zawierających azbest należy podać w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (kg, m², m³, m.b., km).
- 7) Według „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649).
- 8) Nie dotyczy osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami. Należy podać nazwę i numer dokumentu oraz datę jego ostatniej aktualizacji, w którym zostały oznaczone miejsca występowania wyrobów zawierających azbest, w szczególności planu sytuacyjnego terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest, dokumentacji technicznej.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 163 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.) zostało wydane rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876 oraz z 2008 r. Nr 200, poz. 1235), które wymaga nowelizacji. Ze względu na szeroki zakres zmian oraz w celu zachowania czytelności przedmiotowej regulacji opracowano projekt rozporządzenia, który zastąpi obecnie obowiązujący akt prawny.

Zmieniono tytuł projektu rozporządzenia, ponieważ nie ma podstawy prawnej do prowadzenia obrotu azbestem, a w użytkowaniu pozostają jedynie wyroby zawierające azbest. Zmianę tę wprowadzono także w całej treści projektu rozporządzenia.

Zakres zmian projektu rozporządzenia obejmuje przede wszystkim kwestie postępowania z rurami azbestowo-cementowymi oraz z trwale zabezpieczonymi drogami utwardzonymi odpadami zawierającymi azbest, a także aktualizację wzoru informacji znajdującej się w załączniku do rozporządzenia w celu usprawnienia systemu zbierania danych o wyrobach zawierających azbest i rozpoczętej w 2009 r. jego modyfikacji.

W § 2 projektu rozporządzenia wskazano, iż wyroby zawierające azbest wykorzystuje się uwzględniając wyniki kontroli zawarte w *Ocenie stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest*, określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649). Wyniki oceny wskazują na dalsze możliwości wykorzystywania wyrobów lub konieczność ich usunięcia. Wyroby zawierające azbest wykorzystuje się w sposób bezpieczny dla zdrowia i życia ludzi oraz środowiska w terminie do 31 grudnia 2032 r.

W § 3 projektu rozporządzenia wskazano termin i sposób oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest, zwanymi dalej „instalacjami lub urządzeniami zawierającymi azbest”.

W § 4 projektu rozporządzenia określono, że dla każdego pomieszczenia, w którym znajdują się instalacje lub urządzenia zawierające azbest, sporządza się coroczny plan kontroli jakości powietrza obejmujący pomiary stężenia pyłów zawierających azbest. W przypadku przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia pyłów zawierających azbest w środowisku pracy, powinny zostać podjęte niezwłocznie działania, o których mowa w § 5, w celu ograniczenia stężenia pyłów zawierających azbest do wartości poniżej wartości dopuszczalnej. Jeżeli cel działań, o których mowa w §5, nie zostanie osiągnięty niedopuszczalne jest dalsze wykorzystanie instalacji, urządzenia lub pomieszczenia.

§ 5 projektu rozporządzenia zawiera wymagania dotyczące oczyszczania pomieszczeń zawierających instalacje lub urządzenia zawierające azbest. Projekt techniczny usuwania lub wymiany wyrobów azbestowych na wyroby bezazbestowe oraz harmonogram prac sporządza się przed każdym oczyszczeniem instalacji lub urządzenia. Przed wykonaniem i po wykonaniu prac wykonywane są pomiary stężenia włókien azbestu w środowisku pracy oraz oczyszczane jest środowisko pracy. Ponowne wykonanie pomiarów przed wykonaniem prac nie

jest wymagane, o ile są pozytywne wyniki pomiarów przeprowadzonych w ramach corocznego planu kontroli jakości powietrza.

W § 6 projektu rozporządzenia określono wymagania dotyczące postępowania z drogami utwardzonymi odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.), po trwałym zabezpieczeniu przed emisją włókien azbestu, zwanymi dalej „drogami zabezpieczonymi”. Projektowany przepis nie dotyczy dróg krajowych.

Dla drogi zabezpieczonej jej zarządca powinien opracować plan kontroli stanu jej nawierzchni i pobocza, uwzględniający lokalne natężenie ruchu, stopień narażenia na ruchy masowe ziemi, np. osuwiska, spływy błotne, oraz inne zjawiska, np. zapadliska, szkody górnicze, powodzie, które potencjalnie mogą wystąpić na terenie, przez który przebiega droga zabezpieczona. Prawidłowe zabezpieczenie dróg i ich kontrola eliminują konieczność oczyszczania tych dróg z odpadów azbestowych i umożliwiają ich dalsze wykorzystywanie bez ograniczeń czasowych. Identyfikowane podczas kontroli planowej lub kontroli doraźnej podjętej w wyniku zgłoszenia przez użytkowników dróg uszkodzenia nawierzchni i pobocza powinny być niezwłocznie naprawiane, w celu wyeliminowania potencjalnej emisji włókien azbestu.

W § 7 projektu rozporządzenia określono wymagania dotyczące postępowania z rurami azbestowo-cementowymi i elementami wyłączanych z użytkowania instalacji ciepłowniczych, wodociągowych, kanalizacyjnych i elektroenergetycznych podziemnych, zwanymi dalej „rurami azbestowo-cementowymi”.

Pozostawienie rur azbestowo-cementowych w ziemi będzie możliwe tylko po spełnieniu warunków wykluczających kontakt człowieka z azbestem podczas obsługi eksploatowanych instalacji. Takie pozostawienie w ziemi nieużytkowanych rur azbestowo-cementowych i elementów wyłączanych z użytkowania instalacji nie stwarza zagrożenia dla użytkowników innych instalacji pozostających w użytkowaniu.

W § 7 ust. 3 projektu rozporządzenia nakazano oczyszczenie z rur azbestowo-cementowych miejsc usytuowania studzienek rewizyjnych i innych elementów infrastruktury, tak, aby wykluczyć kontakt człowieka z azbestem.

Odstąpienie od oczyszczania dróg utwardzonych odpadami azbestowymi oraz rur azbestowo-cementowych jest uzasadnione względami ekonomicznymi i ekologicznymi. Nieuzasadnione jest ponoszenie ogromnych kosztów procesu usuwania odpadów azbestowych w sytuacji, gdy powoduje on powstawanie ryzyka zanieczyszczenia gleby i powietrza, które powiększa się w wyniku transportu odpadów azbestowych na znaczne odległości.

Instalacje lub urządzenia zawierające azbest, drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest i nie zabezpieczone oraz rury azbestowo-cementowe powinny zostać oznakowane (§ 8 projektu rozporządzenia).

Oznakowanie instalacji lub urządzeń zawierających azbest umieszcza się bezpośrednio na nich, a jeśli nie ma takiej możliwości to w widocznym miejscu w każdym pomieszczeniu, w którym taka instalacja lub urządzenie się znajduje. Podobne zasady zostały ustalone dla oznakowania rur azbestowo-cementowych, które oznacza się na stałych elementach nadpoziomowych instalacji.

§ 8 ust. 4 i 5 projektu rozporządzenia zawiera wskazania dotyczące oznakowania dróg utwardzonych odpadami azbestowymi trwale zabezpieczonych przed emisją włókien azbestu oraz dróg niezabezpieczonych. Drogi niezabezpieczone podlegają oznakowaniu na elementach pionowych na całym odcinku drogi, po każdym skrzyżowaniu z inną drogą, aby uczestnicy ruchu włączający się do ruchu byli informowani o zagrożeniu. Drogi zabezpieczone nie podlegają

oznakowaniu po potwierdzeniu braku emisji włókien azbestu z odpadów azbestowych wykorzystanych do ich utwardzenia.

Wzór oznakowania dla instalacji lub urządzeń zawierających azbest oraz rur azbestowo-cementowych określa załącznik nr 1 do projektu rozporządzenia. Wzór oznakowania dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest i niezabezpieczonych określa załącznik nr 2 do projektu rozporządzenia.

W § 9 projektu rozporządzenia wskazano, iż przemieszczanie odpadów zawierających azbest – wytworzonych w wyniku usuwania wyrobów zawierających azbest – powinno odbywać się na zasadach określonych przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.).

W § 10 projektu rozporządzenia zrezygnowano ze wskazania terminu wykonania inwentaryzacji. Termin wprowadzony przepisami § 7 ust. 2 obowiązującego rozporządzenia nie był respektowany. Jak wynika z dalszych przepisów informacja powinna być składana corocznie do końca stycznia danego roku kalendarzowego. Określanie innego terminu jest nieuzasadnione. Zmieniono wzory informacji o wynikach inwentaryzacji, wprowadzając jeden wzór dla wykorzystujących wyroby zawierające azbest, w tym dla osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami, określony w załączniku nr 3 do projektu rozporządzenia.

Wszystkie wyroby zawierające azbest, instalacje lub urządzenia zawierające azbest, drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest, rury azbestowo-cementowe oraz usunięte wyroby zawierające azbest inwentaryzuje się poprzez sporządzenie spisu z natury.

Wykorzystujący wyroby zawierające azbest przedkładają informację o wyrobach zawierających azbest marszałkowi województwa, natomiast osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami – odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

Zgodnie z § 11 projektu rozporządzenia wszystkie informacje o drogach utwardzonych odpadami azbestowymi powinny być ogólnodostępne dla zainteresowanych w urzędzie gminy oraz na jego stronie internetowej, w szczególności dane o ich rozmieszczeniu oraz wyniki badań potwierdzające brak emisji włókien azbestu z dróg zabezpieczonych.

W § 12 projektu rozporządzenia określono, że miejsca występowania instalacji lub urządzeń zawierających azbest, rur azbestowo-cementowych oraz dróg zabezpieczonych oraz dróg, o których mowa w § 8 ust. 4 projektu rozporządzenia zaznacza się w planach sytuacyjnych oraz w dokumentacji technicznej. Dane o pozostawionych w ziemi rurach azbestowo-cementowych oraz zabezpieczonych drogach powinny być dostępne dla wszystkich użytkowników oraz potencjalnych inwestorów.

We wzorze informacji określonym w załączniku nr 3 do projektu rozporządzenia wymagane jest podanie m.in. rodzaju zabudowy, numeru działki ewidencyjnej i obrębu ewidencyjnego, nazwy wyrobu, jego ilości oraz stopnia pilności. Zmieniono sposób podawania ilości wyrobów, którą należy wyrażać w jednostce właściwej dla danego wyrobu (kg, m², m³, m.b., km). Istotną informacją jest podanie przewidywanego terminu usunięcia wyrobów, na podstawie którego marszałek województwa może oszacować potrzeby w zakresie unieszkodliwiania odpadów azbestowych.

Wykorzystujący wyroby zawierające azbest przekazują także informacje o miejscach występowania wyrobów zawierających azbest w planach sytuacyjnych i w dokumentacji technicznej, pkt 9 wzoru informacji nie dotyczy osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami.

Informacja o ilości usuniętych wyrobach zawierających azbest jest istotna z punktu widzenia określenia stopnia oczyszczenia kraju z azbestu oraz monitorowania tego procesu.

Modyfikacja wzoru informacji o wyrobach zawierających azbest jest związana z prowadzonym procesem modernizacji wojewódzkiej bazy danych o wyrobach i odpadach zawierających azbest, prowadzonej na zlecenie Ministra Gospodarki.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych – nie podlega notyfikacji w trybie przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt rozporządzenia dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

1) dyrektywy Rady 87/217/EWG z dnia 19 marca 1987 r. w sprawie ograniczenia zanieczyszczenia środowiska azbestem i zapobiegania temu zanieczyszczeniu (Dz. Urz. WE L 85 z 28.03.1987, str. 40, z późn. zm.; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 8, str. 269) w zakresie art. 7 i 8;

2) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/148/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy (Dz. Urz. UE L 330 z 16.12.2009, str. 28) w zakresie art. 7 i 11.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt jest udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Gospodarki.

Ocena Skutków Regulacji

1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje akt normatywny

Projekt rozporządzenia dotyczy wykorzystujących wyroby zawierające azbest, będących właścicielami, użytkownikami wieczystymi i zarządcami nieruchomości, urządzeń, instalacji, w tym ciepłowniczych, wodociągowych, kanalizacyjnych i elektroenergetycznych podziemnych, a także zarządców dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest oraz dróg zabezpieczonych przed emisją włókien azbestu.

Regulacja dotyczy także organów przyjmujących informacje o wyrobach zawierających azbest, a więc wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz marszałków województw.

2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji

W ramach konsultacji społecznych projekt został przesłany do 16 marszałków województw, organów kontrolnych (Główny Inspektor Ochrony Środowiska, Główny Inspektor Sanitarny, Główny Inspektor Pracy, Główny Urząd Nadzoru Budowlanego), instytutów naukowo-badawczych (Główny Instytut Górnictwa w Katowicach, Instytut Medycyny Pracy w Łodzi, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Instytut Techniki Budowlanej), organizacji ekologicznych (Fundacja Wolni bez Azbestu), jednostek pozarządowych (Związek Gmin Wiejskich RP, Związek Miast Polskich, Związek Rzemiosła Polskiego) oraz organizacji zrzeszających pracowników i pracodawców (Krajowa Izba Gospodarcza, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych, Business Centre Club, Konfederacja Pracodawców Polskich, NSZZ „Solidarność”, OPZZ, Forum Związków Zawodowych, Izba Gospodarcza Wodociągi Polskie).

Ponadto projekt przedmiotowego rozporządzenia został umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

W toku konsultacji społecznych wpłynęło 17 opinii, w tym 9 opinii niezawierających uwag (Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego, Marszałkowie Województw: Łódzkiego, Kujawsko-Pomorskiego, Śląskiego, Podlaskiego, Wielkopolskiego, Lubelskiego, Lubuskiego, Małopolskiego) oraz 8 opinii zawierających uwagi do projektu rozporządzenia (Główny Inspektor Ochrony Środowiska, Państwowy Inspektor Pracy, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Urząd Miasta St. Warszawy, Marszałkowie Województw: Podkarpackiego, Świętokrzyskiego, Mazowieckiego, Pomorskiego). Z 29 zgłoszonych uwag uwzględniono w projekcie rozporządzenia 24, jedną uwagę uwzględniono częściowo, a czterech uwag nie uwzględniono. Uwzględniono uwagi, które znacząco poprawiły czytelność przepisów poprzez: usunięcie zbędnych przepisów z § 2 oraz z ust. 2 w § 10, przeredagowanie przepisów w § 4, 7, 9, 10 oraz dodanie podmiotu odpowiedzialnego za sporządzanie planu kontroli w § 6 i 8. Wszystkie 8 uwag, które dotyczyły wzoru informacji o wyrobach i odpadach zawierających azbest, zostało uwzględnione, dzięki czemu została poprawiona jego czytelność i przejrzystość. Nieuwzględniono uwag wykraczających poza delegację ustawową oraz niezgodnych z priorytetami merytorycznymi Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.

3. Przedstawienie wyników analizy wpływu aktu normatywnego na:

a) sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Brak wpływu.

b) rynek pracy

Brak wpływu.

c) konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projekt rozporządzenia korzystnie wpłynie na funkcjonowanie przedsiębiorców będących zarządcami dróg lokalnych utwardzonych odpadami zawierającymi azbest zabezpieczonymi przed emisją włókien azbest, zwalniając ich z obowiązku usuwania odpadów zawierających azbest. Nałożono jednocześnie obowiązek dotyczący monitorowania stanu technicznego tych dróg i potwierdzenia braku emisji włókien azbestu do powietrza z odpadów wykorzystanych do utwardzenia drogi, co gwarantuje ograniczenie do minimum ryzyka emisji włókien azbestu do powietrza podczas eksploatacji tych dróg.

Projekt rozporządzenia zawiera także korzystne przepisy dla przedsiębiorców, którzy zarządzają wyłączonymi z użytkowania instalacjami ciepłowniczymi, wodociągowymi, kanalizacyjnymi i elektroenergetycznymi podziemnymi. W określonych przypadkach zostało dopuszczone ich pozostawienie w ziemi, bez konieczności ich usuwania.

d) sytuację i rozwój regionalny

Brak wpływu.

e) ochronę środowiska, bezpieczeństwo i zdrowie ludzi

Rozporządzenie porządkuje zasady postępowania z rurami azbestowo-cementowymi oraz z drogami utwardzonymi odpadami zawierającymi azbest. Usuwanie nawierzchni dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest oraz rur azbestowo-cementowych i transport wytworzonych odpadów na składowiska może powodować - nie występujące wcześniej w tych miejscach - zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi oraz dla środowiska.

Aktualizacja wzoru informacji określonej w załączniku nr 3 do projektu rozporządzenia usprawni system zbierania danych o wyrobach zawierających azbest i umożliwi przeprowadzenie modernizacji prowadzonej na zlecenie Ministra Gospodarki wojewódzkiej bazy danych o wyrobach i odpadach zawierających azbest, która jest darmowym narzędziem dostępnym dla wszystkich gmin i marszałków województw, obowiązanych do prowadzenia rejestru wyrobów zawierających azbest.

4. Wskazanie źródeł finansowania, zwłaszcza jeżeli projekt pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Koszty planowanej modernizacji wojewódzkiej bazy danych o wyrobach i odpadach zawierających azbest, prowadzonej na zlecenie Ministra Gospodarki w latach 2009-2012 zostały oszacowane na 1,8 mln zł, natomiast koszty utrzymania systemu do końca 2032 r. na 5,2 mln zł. Koszty te będą pokrywane ze środków przeznaczanych corocznie na realizację Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, będących w dyspozycji Ministra Gospodarki.

System jest dostępny za pośrednictwem Internetu i nie powoduje obciążenia budżetów jednostek samorządu terytorialnego.